БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 247 (8772) | 1958 оной октябриин 18, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Казахстанай Коммунистическэ партиин Карагандинска обкомдо, облгүйсэдкомдо

Гүрэндэ 60 миллион 200 мянган пууд таряа тушааха социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүрэһэнтэйнь, Ленинэй орденоор областиин шагнагдаһантай дашарамдуулан, Карагандинска областиин колхозникуудые, совхоз, РТС-үүдэй хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, партийна, советскэ, комсомольско хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет амаршална.

Таряа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые областиин колхоз, совхозууд хоёр шахуу дахин үлүүлэн дүүргээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ нэгэ миллион 200 мянган гектар шэнэ, боро газар элдүүрилжэ ашаглаһанай, ороohото культурануудай ургасые дээшэлүүлһэнэй ашаар область таряа һайнаар ургуулжа, гүрэндэ ехээр тушааха аргатай болоһон байна.

Ороoho таряа, мяха, һү хүдөө ажахын бусад продукт саашадаа бүри элбэгээр абаха хэрэгтэ Карагандинска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ амжалта туйлаха гэжэ найдажа байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элишэлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет | **СССР-эй Верховно Соведэй Президиум** | **ССР Союзай Министрнүүдэй Совет**

Ветеринарна хүдэлмэриие эрид һайжаруулха

Республикымнай ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын оло[н] ...ган мэргэжэлтэдтэй хамта нии[тын] адуу малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр оролсожо, зарим тэды һайн үрэ дүнгүүе туйлажа байнхай. Һүүлшын ...үүдтэ колхоз, совхозуудта хүдөө ажахын дунда, дээдэ эрдэмтэй ветеринарна мэргэжэлтэд олоороо гаража, ветеринарна фельдшер, врач ...хы бүхэндэ бии болонхой.

Ниитын малые гарза хоролтодо ...лхагүй, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар шударгы бэрхэ ажа...аа шалгаржа, арад зоной магда хүртэһэн мэргэжэлтэд олон. ...нэй дунда Кяхтын аймагай ...зна ветеринарна врач нүхэр Ан...ов, Зэдын аймагай Үшөөтэйн участогай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр ...ренова, Баргажанай аймагай ...н ветпунктые даагша нүхэр ...ов болон бусад хамтын адуу ...ые элдэб үбшэнһөө һэргылхэ хэмжээ-ябуулгануудые саг соонь ...үүлдэг, үбшэлһэн малые оролсотойгоор, дары түргэн эмшэлдэг ...һээ малай гарзалха ябадалые ... хороожо шадаа.

...ингэбэшье юрэнхы дээрээ республика дотор ветеринарна хүдэл... хангалтагүйгөөр табигданхай. ...эб үбшэнһөө боложо колхоз, совхозуудта мал олоороо үхэжэ, ...ын ажахыда айхабтар ехэ гар...шаруулна. Мүнөө хүрэтэр залуу ...ай халдабарита бэшэ үбшэнһөө ...нэй, уушха, зүрхэнэй үбшэн... хэдэн мянгаадаараа гарзалха ...дал үргэлжэлһөөр. Республика дотор һүүлэй долоон жэлдэ гар...ан малай 80 гаран процентнь ...н үбшэнһөө боложо үхэһэн бай... Энэ гол түлэб адуу малай ха...алга, эдеэлүүлгын муугаар эм...гдэһэн, малые элдэб үбшэнһөө ...лхэ хэмжээ-ябуулгануудай ...лтагүйгөөр бэелүүлэгдэдэг ...һээ болоо бшуу.

...олхоз, совхозуудта эхэ малай ...роо һубайржа байхада ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хээлигүй ...ые саг соонь тодоруулжа, ма... искусственна аргаар ототой ...охо, мүн һубайрдаг үбшэнтэй ...ые эмшэлхэ тушаа тон бага ...долго гаргана. Олон ушарта ...айһан, мүн хээлитэй боложо ...ан малые һүрэгһөөнь холодуул... бэлэдхэлэй пунктда тушааха, ...лхэ ябадал гарана. Тэрээн дээ...э боложо адуу малай тоо, ...гаяа эхэ малай тоо ааляар оло..., гадна залуу малые саг ...ь эрэ, эмээрнь илгаагүй дээрэ... боложо бэеэ хүсөөгүй малай ...хэ ябадал үзэгдэнэ.

Республика дотор искусственна ...үүлгын хүдэлмэри, илангаяа ...дые үрэжүүлхэ хэрэг муугаар ...дхэгдэнэ. Энэ жэлдэ Зэдын ...г дотор үнеэдые искусственна ...ар үрэжүүлхэ түсэб оройдоо ...зад процент дүүргэгдээ.

...ду малые элдэб үбшэнһөө һэр..., эмшэлхэ хүдэлмэридэ оло... ветеринарна мэргэжэлтэд ха...лгагүйгөөр хандана. Ивол..., Сэлэнгын, Зэдын, Байкало...арын аймагуудта үбдэһэн ма... саг соонь илгажа, тусхай бай... хаажа эмшэлхэ гурим сахиг...гүй. Үбшэлһэн малынь һүрэг... сүг байлгагдадаг буруу зан...тай. Борьёогой хониной совхоздо, Сэлэнгын аймагай Загастайн ветучастогто, Мухаршэбэрэй аймагай ветлечебницэдэ үбшэлһэн малай ветеринарна тоо бүридхэл наринаар хэгдэнэгүй. Аймагуудай главна ветеринарна врачууд, республикын ветбаклаборатори мал эмнэлгын хүдэлмэридэ шэнэ арга, зүйлнүүдые нэбтэрүүлхые оролдоногүй.

Гэхэтэй хамта ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдтэ бодото туһаламжа багаар үзүүлэгдэнэ. Энээнһээ боложо ветеринарна хүдэлмэриин шанар нилээд доошолно. Жэшээнь, Зэдын аймагай 12 ветеринарна эмхи зургаануудай оройдоо нэгэниинь типовой һайн байраар хангагданхай. Ветеринарна мэргэжэлтэдэй байха оройдоо гурбан гэр түхеэрэгдэнхэй. Тиин республикын Хүдөө ажахын министерство, олохон аймгүйсэдкомууд энэ хэрэгтэ хараалагдаһан мүнгэн зөөриие жэл бүри хүсэд ашагладаггүй байна.

Олохон колхоз, совхозуудта юрын ветеринарно-санитарна ёһо гурим сахигданагүй, малые иишэ тиишэнь зөөхэ, һү, мяха хадагалха гурим баримталагданагүй. Сэлэнгын аймагай Зүй-Һутэйн ветпунктые даагша нүхэр Будаев, Кударын аймагай Тамирай ветпунктые даагша нүхэр Сергеева гэгшэд адуу малые элдэб үбшэнһөө һэргылхэ, эмшэлхэ хүдэлмэри илангаяа муугаар эмхидхэнэ.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, нэн түрүүн тэрэнэй ветеринарна таһаг (нүхэр Матренин) ветеринарна эмхи зургаануудай иимэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһанда ехэ зэмэтэй. Энэ таһагай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгөөр ябахадаа мэргэжэлтэдтэ тон бага туһаламжа хүргэдэг, эрилтэ һулаар табидаг байна.

Ниитын адуу малай тоо олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ехэ зорилгонуудай колхоз, совхоз бүхэнэй урда табигдаад байхада, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй ажал-ябуулгадань иимэ дутагдалнуудые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Колхоз, совхоз болон бусад ажахынуудта ветеринарно-санитарна гуримые наринаар сахиха, малые иишэ тиишэнь зөөхэ, тууха гуримые баримталха шухала. Ветеринарна һэргылэмжын хүдэлмэри эрид һайжаруулжа, республика дотороо малай, шубуунай үбшэниие бүрин усадхаха зорилго табигдана. Үбшэлһэн малые хаа хаанагүй илгажа хааха, эмшэлхэ тусхай байрануудые түхеэрхэ, малай эмнэлгын газарые типовой һайн байраар хангаха шухала болоо. Мүн эмшэлгын зургаануудые элдэб хэрэгсэлнүүдээр, эмээр таһалгаряагүй хангажа байха шухала.

Хүдөө ажахын министерство, аймагуудай хүдөө ажахын инспекцинүүд арад зоной дунда, илангаяа малшадай дунда ветеринарна мэдэрэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, малые үбшэнһөө һэргылхэ, эмнэхэ аргануудые тэдээндэ ойлгуулха тушаа лекци, хөөрэлдөөнүүдые, һуралсал эмхидхэхэ зэргэтэй.

Мяха, һү, тоһо абалгые эрид дээшэлүүлхэ тушаа табигдаһан асари ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадажа, түрэл партиингаа XXI съездые ажалай амжалтаар угтахань лабтай.

КПСС-эй ЦК-да

...дхүүлжэ ябадаг комбайнуудые өөһэдөө ябадаг болгон хубилгаха тухай

...дхүүлжэ ябадаг комбайнуу... өөһэдөө ябадаг болгон хубил... асуудалаар КПСС-эй ЦК-да ...ан зүблөөн болобо. КПСС-эй ...гэй секретарь нүхэр Н. Г. Иг...в, СССР-эй Хүдөө ажахын ми...р В. В. Мацкевич тус зүблөөн... хабаадаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи ...ооой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи хүдөө ажахын таһагые ...ша нүхэр В. П. Мыларшиков ...үүлжэ ябадаг комбайнуудые ...дөө ябадаг болгон хубилга... асуудалаар зүблөөн дээрэ үгэ ...хэдээ, нүхэр Н. С. Хру...эй дурадхаһан энэ хэмжээ...лгые бэелүүлхэ гээшэ арадай ...ахын талаар туйлай ехэ удха...ргтай гэжэ тэмдэглэбэ.

...ратовска областиин хүдөө ажа... управлениин начальнигай ор... нүхэр А. Ф. Кононенко зүб... дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, «С-6» комбайнуудые өөһэдөө ябадаг болгон хубилгаха схемэ тухай хөөрөө.

Украинын, Казахстанай, Молдавиин компартинуудай ЦК-нуудай, ороoho таряа ехээр таридаг түрүү областьнуудай, хизаарнуудай, Россин Федерациин автономно республикануудай обкомууд болон крайкомуудай хүдэлмэрилэгшэд, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, СССР-эй Госпланай болон тэрэнэй нютагуудтахи органуудай хүдэлмэрилэгшэд, түрүү конструкторнууд, колхозууд болон совхозуудай комбайнернууд энэ зүблөөндэ хабаадаа.

Зүблөөндэ хабаадагшад үгэ хэлэхэ зуураа, энэ шухала хэмжээ-ябуулгые халуунаар дэмжээд, комбайнуудые хубилгахада хэрэгтэй болохо узэлнууд болон детальнуудые үйлэдбэрилжэ, колхозууд, совхозуудта түргэнөөр эльгээхэ хэрэгтэй гэжэ дурадхаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Хони олоор үсхэжэ, ноohо, мяха ехээр абаһанайнь түлөө Киргизскэ ССР-эй 440 түрүү хонишодые СССР-эй орденууд болон медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиум шагнаа.

Ленинэй орденоор 21 хүн, Ажалай Улаан Тугай орденоор—94, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор — 142, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар—93, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар—90 хүн шагнагдаһан байна.

Хони олоор үсхэжэ, ноohо, мяха элбэгээр абаад, гүрэндэ тушааһанай, тэрэшэлэн хүдэлмэридөө эрдэм ухаанай туйлалтые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэһэнэй түлөө нүхэд К. Абдраимов, Р. Абдыллаева, К. Алибекова, Ы. Базаров, Т. Исмаилов, Б. Кокобаев, А. Мурзакматов, Б. Мусуралиева, Т. Полотов гэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Казахска ССР-эй Карагандинска областиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Ороoho таряа, хүдөө ажахын бусад продукт элбэгээр абажа, ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, 1958 ондо гүрэндэ 60 миллион 200 мянган пууд таряа худалдаха социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө Казахска ССР-эй **Карагандинска областиие Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1958 оной октябриин 16.

Доной ажалшадай һайндэр

РОСТОВ-на-ДОНУ, октябриин 16. (ТАСС). Партиин областной комитедэй, областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй баярай заседани боложо, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ амжалта туйлаһанайнь түлөө Ростовско областьдо үгтэһэн дээдэ хайра— Ленинэй орден областьдо барюулагдаба. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Доной ажалшадай һайндэртэ ерээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар нүхэр Н. С. Хрущев областиин организацинуудай түлөөлэгшэдтэ орден барюулаа. Сугларагшад нэрьесэ альга ташаа.

КПСС-эй обкомой секретарь Н. В. Киселев, Таганрогско районой «Родина» колхозой һаалишан Л. А. Клименко, Егорлыкско районой «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ Е. Я. Фендриков болон бусад заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Сугларагшадта халуунаар угтагдан, Н. С. Хрущев баярай заседани дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэг баярай заседанида хабаадагшад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

***

Областьдо Ленинэй орден барюулагдаһанда зорюулагдан, олон зоной хабаадалгатай митинг Ростовой түбтэ, театральна талмай дээрэ үдын хойно болоо. Нүхэр Н. С. Хрущевой үгэ хэлэхэдэ, митингдэ хабаадагшад тэрэниие халуунаар угтаа. Правительственна дээдэ хайрада хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, Доной ажалшадые нүхэр Н. С. Хрущев халуунаар амаршалаа. Удаань Советскэ Союзай дотоодын болон уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудта тэрэ тогтожо хэлэһэн байна.

(ТАСС).

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ

Прибайкальска аймагай колхозууд мяха, һү, үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид дүүргэбэ

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойе, КПСС-эй XXI съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлээд, Прибайкальска аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болзорһоо урид, октябриин 10-да мяха худалдаха түсэбөө 101,1, һү—177,3, үндэгэ—113,2 процентээр дүүргэбэ. Иигэжэ нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1089 центнерээр ехэ мяхан, 2118 центнерээр ехэ һүн, 3400 үндэгэн үлүүлэн тушаагдаба. Гүрэндэ мал ажалай продукци худалдалга үргэлжэлһөөр.

Ашаа шэрэгшэдэй амжалта

Түрэл партиингаа XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан Бурядай автотранспортна трестын 1-дэхи конторынхид өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, забда сүлөөгүй ажаллажа байна. Эндэхи жолоошод мүрысэн ажаллаһанайнгаа ашаар 11 һарынгаа түсэбые октябриин 8-да 103,1 процент дүүргээ. Тиигэжэ нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 540 мянган тонно ехэ ашаа шэрээд, 190 мянган литр бензин алмаһан, шэрэдэг ашаанай өөрын үнэ сэнгые доошолуулжа, 10 гара мянган түхэриг алмаһан байна.

Мүнөө энэ конторын жолоошод болон бусад хүдэлмэришэд арга боломжоёо хаража үзөөд, ноябриин 1 болотор жэлэйнгээ даалгабариие дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Шэнэ уялгаяа хараалагдаһан болзортонь заатагүй дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэд оролсоод, урдынхиһаа ехэ үүсхэл эдэбхитэйгээр ажаллана. Жэшээлхэдэ, түрүү жолоошод М. И. Тверко, С. М. Посметный, Г. Г. Максимов гэгшэд даабари, түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Жолоошодойнгоо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха хэрэгтэ автомашина заһабарилагшад ехэхэн үүргэ дүүргэдэг юм. Тэдэнэр автомашинануудые һайнаар заһабарилхын түлөө өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэнхэй. Энэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхэ гэһэн заһабарилагшад үдэр бүри олошорно. Үнгэрһэн 9 һарын дүнгөөр даабаряа холо үлүүлэн дүүргэһэн Павел Иванович Поняевай хүтэлбэрилдэг бригада мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гаранхай.

Тэрэшэлэн слесарь П. Трифонов, түмэршэ дархан М. Гуревич гэгшэд түрүү жолоошодһоо гээгдэнэгүй.

И. Сокол.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

1959 оной январь һарада болохоо байһан партиингаа XXI съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн Заиграйн аймагай Хэжын модо бэлэдхэгшэд эршэ хүсэтэйгээр ажаллажа байна. Эндэхи модошод байгша оной эхинһээ хойшо үдэр, һара, квартал бүхэнэйнгөө түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ.

Һаяхан леспромхозойхид үнгэрһэн юһэ һарынгаа дүнгые согсолходоо, «жэлэйнгээ даабариие 3 һараар уридшалан дүүргэхэбди» гэһэн үгэдөө нэрэтэй түрэтэйгөөр хүрэбэ. Хэжын модошод 9 һара соо жэлэйнгээ даалгабариие дүүргээд, түсэбһөө гадуур 376 мянган түхэригэй продукци гаргажа, 1,3 мянган кубометр тайрамал модо бэлэдхэбэ.

Модо бэлэдхэлгэдэ мастер В. И. Сажинай, модо тайралгада мастер Ф. П. Красиковай хүтэлбэрилдэг участогайхид һайнаар ажаллана. Тиихэдэ электромеханик Николай Зуев, трактористнууд Емельян Лавренюк. Андрей Гончаров, Алексей Бурлаков болон бусад 13—15 һарын даабариие дүүргээ.

С. Тюлюкин.

ЗАЛУУШУУЛАЙ БРИГАДИР

Республикын томо предприятинуудай нэгэн паровозо-вагонно заводой капитальна барилгын таһагай хүдэлмэришэдэй дунда КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эндэхи барилгашад партиингаа съездые, мүн Агуухэ Октябриин революциин 41 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаха гээд айхабтар эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Тэдэнэй дунда нүхэр Паньковой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, коллективэйнгээ дунда шалгарна.

Бригадынгаа үдэр, һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бригадир Михаил Паньков үүсхэл эдэбхитэйгээр ажалладаг юм. Тэрэ хүтэлбэрилхы үүргэеэ эрхимээр дүүргэжэ байхынгаа хажуугаар хана штукатурдаха үдэр бүриингөө даабариие ходо 180—200 процент дүүргэжэ байдаг. Бригадирайнгаа жэшээгээр бусадшье хүнүүд һайн дүнгүүдые харуулна.

Зураг дээрэ: бригадир М. Паньков ажаллажа байна.

Н. Сафроновой фототекст.

Хонидой үүлтэр һайжаруулагдана

Урдань малай үүлтэр һайжаруулагдаагүй дээрэһээ колхоздомнай нарин, нарибтар ноohотой хонин үсөөн байһан юм. Харин үнгэрэгшэ хабар манай колхоз үүлтэртэ хонидой тусгаар отарануудые эмхидхээ.

Тиин би хажуудаа залуу хонишод С. Чирков, А. Яковлев гэгшэдтэй 615 толгой нарин ноohотой эхэ хонидые даажа абаа һэм. Саашадаа эдэмнай хонидой үүлтэр һайжаруулха үндэһэ һуури болохо юм. Тиимэһээ бидэнэр колхозойнгоо үйлэдбэриин нэгэ ехэ харюусалгатай газарта хүдэлмэрилжэ байһанаа һайн мэдэржэ, колхозой правлени, партийна эхин организациин найдабариие дүүргэхын түлөө бүхы арга шадалаараа тэмсэжэ байнабди.

Үнгэрэгшэ зун хонидоо Белые воды гэжэ һайн бэлшээритэй газарта харууһалаабди. Намарһаа хойшо тэдэнээ Большое Уро гэжэ газарта асараад, һолоомын узуурта адуулжа, хүсэ шадалыень хүсээжэ байнабди. Үбэлдөө хониднай Топико гэжэ мүн лэ һайн бэлшээритэй газарта байрлаха юм. Иигэжэ бэлшээриие һэлгэхэдэ хонидой хүсэ шадал һайн болохонь лабтай.

Ерэхэ декабрь һарада хонидоо хурьгалуулхын тулада үнгэрэгшэ зун 320 толгой эхэ хонидые искусственна аргаар ороондо оруулаа һэмди. Бэшэ хонидынь январь, февраль һарада хурьгалха юм. Урда жэлнүүдтэ манай колхоздо хонидые үбэл хурьгалуулха арга үргэнөөр хэрэглэгдэдэггүй байгаа. Ехэнхидээ энээн дээрэһээ хонидой тоо толгойн түргэн олошордоггүй, ашаг үгэлгынь һайнаар дээшэлдэггүй байһые манай хонишод һайса ойлгожо байна. Манай отарынхид саашадаа даажа абаһан хонидоо үбэл хурьгалуулха, зундаа олоор хэнзэлүүлхэ гэжэ шиидэнхэй.

Мүнөө мал ажалай эгээл харюусалгатай үе — үбэлжэлгэ дүтэлжэ байна. Үбэлжэлгын үедэ туража ондо ороһон хонид хахад ноohоёо гээдэг, олон тул үгэдэггүй байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ манай отарынхид хонидоо һайнаар үбэлжүүлхээр бэлдэжэ байна. Хонидоо һайн тэжээлээр хангахаһаа гадна, һайн байрада байлгахаяа түхеэржэ байнабди. Мүнөө хонишон А. Яковлев отарынгаа хото хорёо өөрөө заһажа байна. Энэ хүдэлмэриие бүхыдэнь бусадта найдаад байхаар бэшэ бшуу.

Январь һарын дүүрэтэр олонхи хонидоо хурьгалуулжа, хурьгадаа гээлтэ хоролтогүйгөөр абажа, КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездые ажалай һайн бэлэгтэйгээр угтахын түлөө ехэ оролдолго гаргажа байнабди.

И. Василенко,
Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой ахалагша хонишон.

Ажалаараа омогорхоноб

Колхозоймнай газар дайда уужам, мал болон таряан ажал эрхилхэдэ үрэжэл һайнтай дайда юм. Тиимэһээ малнай жэл ерэхэ бүри улам олошорно, үбһэ, таряанай баян ургаса хуряагдана. Бэлшээриинше газар һайнтайбди. Олонхи мал түхэреэн жэл соо шахуу адуулганда ябажа, ондо ородог гээшэ. Иимэ эрхэ байдалда хүдэлмэрилхэдэ хабатай даа!

Урдань тракторист ябажа, ороohо таряанай баян ургасын амта нилээд абагдаһан байна. Тэрэшье ажалдаа хашараагүйб. Харин ниитын мал ажал хүгжөөхэ тухай асуудалай артелиин урда табигдахада, энэ зорилгые бэелүүлэлсэхэ хүсэл түрэгдөө һэн.

Тэрэ гэһээр арбан жэл үнгэрөө. Тиихэдээ би хуушанай хонишон болоо гээшэ бэзэб. Энэ хугасаа соо хонин ажал дээрэ хүдэлхэдөө жэжэ мал гэхэ гү, хурьга, түлгэ харууһалһан байнаб. Жэл бүхэндэ зургаа һаратай болоһон хурьгад отарануудһаа суглуулагдажа, намда үгтэдэг байгаа. Тэдэ хурьгадые 40 килограмм шэгнүүртэй болгожо, ороондо оруулха үеэр шэнэ отарануудта тушаадаг байгааб. Тэдэ жэжэ мал харууһалхадаа үхэл гарзада оруулаагүйб, хоролтогүйгөөр мал болгожо табигша бэлэйб. Тэрэ үе соо адагынь абахада, 6000 мал минии гараар түлжүүлэгдээ. Энээгээр тухайлхада, найман отара хони колхоздоо түлжүүлжэ үгэһэн болоноб.

Хони хэнзэлүүлхэ тухай асуудалай гарахада, хэнһээ дутаха гээшэбиб гэһэн бодол ойндом ороод, эхэ хонидой отарада хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидээ һэм. Өөрынгөө түлжүүлһэн 698 түлгэ хони даажа абаад байхадаа, тэдэниие үрэжүүлхэ хэрэгтэй болоно. Тиимэһээ энэ һүрэгөө һайнаар ороондо оруулхын, үрэжэл һайнтай болгохын тулада хүшыень бүри нэмээхын түлөө оролдонобди. Үшөө олохон хонид ороондо оруулагдаха юм. Тиихэдээ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ байнаб. Энэ хүдэлмэриие өөрөө дүүргэхэ хүсэлэнтэйб. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлнүүдтэ хараһан хонидоо ондоо хүндэ тушаахадаа тэдэниие искусственна аргаар ороондо оруулжа үгэдэг байгааб. Минии ороондо оруулһан хонид үрэжэл һайнтай байһан байна. Тиимэ дээрэһээ мүнөө жэлдэшье хони үрэжүүлхэдээ алдуу гаргагдахагүйл байха гэжэ һанагдана.

Даажа байһан хонидни үүлтэрэйнгээ талаар муушье мал болохогүй байха. Үнгэрэгшэ хабар тэдэнэй толгой бүриһөө 3,5 килограмм ноohон хайшалагдаһан байгаа. Ашаг шэмынгээшье талаар һайн мал болохо бэзэ гэжэ багсаагдана.

Урдань отарада һамгантайгаа хоюулаа хүдэлдэг байгаа һаа, мүнөө эхэ хонидой отарада оруулагдаад байхадамнай артелиин правлени залуу малшадые манда үгэбэ. Бидэ хонидойнгоо үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлдээбди. Хурьгашье абаха газар заһагдаа. Зүгөөр тэжээл манда үгтөөдүй байна.

Эхэ хонидой отара даадаг болоод байхадаа тэдэнэй тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар бусад хонишодһоо гээгдэхэшьегүй байхабди гэжэ һанагдана.

Д. Пагбаев,
Зэдын аймагай «Октябрь» колхозой ахалагша хонишон.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна органуудай тоосоо болон hунгуулиие эмхитэй hайнаар үнгэргэе

Б. Семенов, КПСС-эй обкомой партийна органуудай таhагые даагша

Мүнөө республика доторнай эхин парторганизацинуудта тоосоото-hунгуулиин суглаанууд, аймагай партийна конференцинүүд боложо байна. Суглаа, конференцинүүдтээ коммунистнууд аргагүй эдэбхитэй-гээр хабаадалсажа, дутуу дундануудые хурсаар шүүмжэлнэ, hанамжа, дурадхалнуудаа хэлэнэ, хэрэглэгдээгүй ехэ арга боломжонуудые элирүүлнэ. Иволгын, Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Яруунын, Бичурын, Байкало-Кударын аймагуудта коммунистнуудайнь 86-hаа 95 процент хүрэтэр тоосоото-hунгалтынгаа суглаануудта байлсаа. Улан-Удэ городой Советскэ, Октябрьска районуудта, Кударын, Заиграйн аймагуудта коммунистнуудай 50—68 процентнь элидхэлэй hүүлээр үгэ хэлэhэн байна.

Түрэл Коммунистическэ партиингаа XXI съездэ бэлэдхэлэй үедэ мүнөө партийна организацинуудай тоосоото-hунгуулиин суглаанууд, конференцинүүд боложо байна бшуу. Тиимэhээ съездые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха тухай асуудалда коммунистнууд гол анхаралаа табина.

Заводойнгоо олон мянган хүдэлмэришэдые ударидажа, үйлэдбэриин түсэб амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ элсүүлхэ талаар тоосоото үе соогоо Улан-Удын ПВЗ-гэй партийна организаци горьтой хүдэлмэри хээ. Тиибэшье hая үнгэрhэн партийна конференци дээрэ үгэ хэлэhэн делегадууд гол түлэб шиидхэгдээгүй асуудалнуудта, дутуу дундануудта гол анхаралаа хандуулаа. Коммунистнууд нүхэд Лобасюк, Пелихов, Пожарский, Балданов, Ключников гэгшэд хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудтань тогтожо, заводойнгоо парткомые хурсаар шүүмжэлбэ.

Мал ажалайнгаа хүгжэлтые hулаар хүтэлбэрилжэ, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые оньhожоруулгада хүсэд анхаралаа табинагүй гэжэ Сэлэнгын аймагай 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд нүхэд Карпов, Соколов гэгшэд тоосоото-hунгуулиингаа суглаан дээрэ партийна бюрогоо, колхозойнгоо правлениие шүүмжэлбэ.

Хуурай аргаар хирпиисэ хатуужуулха заводой (Улан-Удэ), Зэдын комбинадай Холтосон руднигай, Байкало-Кударын аймагай Сталинай, 18 партсъездын нэрэмжэтэ, Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича», «Путь Ленина» колхозуудай, мүн хэдэ хэдэн бусад партийна организацинуудай коммунистнууд суглаанууд дээрээ үгэ хэлэхэ зуураа, арад зоной дунда политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, ударидахы хүдэлмэрилэгшэд политическэ элидхэлнүүдые үсөөнөөр хэнэ гэжэ шүүмжэлээ.

Ажалшадые культурно-ажаhуудалайнь талаар хангалгада байhан дутагдалнуудта коммунистнууд горьтойхон анхаралаа табина.

Партиин XXI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа, промышленность болон хүдөө ажахые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ, ажалшадые материально-ажаhуудалай, культурна талаарнь хангаха хэмжээ-ябуулганuудые зохёохо, партийно-эмхидхэлэй, ойлгууламжын бүхы хүдэлмэрөө шэнэдхэн hайжаруулха асуудалнуудта суглаан, конференцинүүдэй делегадууд гол анхаралаа хандуулна.

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой коммунистнууд конференци дээрээ hайшаалтай шиидхэбэри баталан абаа. Байгша ондо жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур хэдэн миллион түхэригэй продукци Эхэ орондоо үгэхэ, продукциингаа өөрынь үные химдаруулха, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, тиихэдэ 1959 ондо бүхы хүдэлмэреэ эрид hайжаруулха гэжэ заводойнгоо партийна конференци дээрэ шиидхээ.

Зэдын аймагай партийна конференциин делегадууд аймагайнгаа парторганизациин урда иимэ шухала зорилгонуудые табиба: 1959 ондо хонидойнгоо тооe 170 мянганда хүргэхэ, ноохо хайшалалгаяа 1958 онойхидо орходоо 30 процентээр дээшэлүүлхэ, үнеэн бүриhөө 1800 литр hү hаажа, hү hаалгаяа 5,5 миллион литртэ хүргэхэ.

Шэнээр hунгагдаhан партийна комитедүүдтээ коммунистнууд шанга эрилтэ табина, урдаа байhан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ олониитэ ажалшадые элсүүлжэ шадаха, бэлэдхэл hайнтай, эдэбхи үүсхэлтэй нүхэдтөөл этигэл найдабаряа үзүүлжэ, хүтэлбэрилхы органуудтаа hунгана.

Суглаа, конференцинүүдэй hайнаар үнгэржэ байбашье, зарим эхин парторганизацинуудай, КПСС-эй айкомуудай гаргажа байhан алдуу эндүүнүүдые обёороогүйhаа буруу болохо байна. Саашадаа тэдэ алдуунуудай дабтагдахагүйн, суглаан, конференци бүхэнэй ёhотой hайнаар үнгэржэ байхын тулада энээн тухай хэлэхэ хэрэгтэй.

Түнхэнэй, Кяхтын, Кударын, Баунтын аймагуудта тоосоото-hунгуулиингаа суглаанууд дээрэ олохон коммунистнууд байгаагүй. Эндэ коммунистнуудай аяар 20—22 процентнь суглаанда ерээгүй байна. КПСС-эй тэндэхи айкомууд уридшалан зохихо хэмжээ абаагүй. Холын гүүртэ, отарануудта ажаллажа байhан коммунистнуудые hэлгэхэ хүнэй эльгээгдэдэггүй дээрэhээ тэдэнэй суглаанда хабаадалсаха аргагүйдэhэн баримтанууд үзэгдэнэ. Коммунистнуудта Уставай ёhоор үгтэhэн эрхэнь хаhагдана гэхэhээ ондоогоор иимэ баримтануудые сэгнэхын аргагүй, иимэ хойрог зан гаргадаг ябадалые шангаар буруушааха хэрэгтэй.

Зарим парторганизацинуудта суглаан шанга шүүмжэлэлгүйгөөр үнгэрнэ. «Бурстрой» трестын нэгэдэхи, гурбадахи барилгын управленинүүдэй, Социальна хангалгын министерствын, Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай парторганизациин суглаанууд hулаар, шүүмжэлэл багатайгаар үнгэрөө.

Курумканай аймагай «Коммунизм» колхозой партбюрогой хуушан гэшүүд, партиин айкомой дуугайханаар зүбшөөгөөд байхада, партбюрогой шэнэ гэшүүдэй список зохёожо, хамтын суглаанда зууршалан дурадхаа. Тиигэжэ эндэ КПСС-эй ЦК-гэй заабариие, парти доторой демократиие бүдүүлигээр хазагайруулhан байна. Иигэжэ байхадань коммунистнууд хэндэшье туhагүй энэ «оролдолгыень» зада шүүмжэлээд, партбюрогойнгоо алдууе заhажа, урдань парторганизациин секретарь байhан нүхэр Бубновые дахин hунгаагүй.

КПСС-эй зарим айкомууд үнгэрhэн суглаануудые hайнаар шэнжэлнэгүй. Тиимэhээ суглаан хаана, ямараар үнгэрөөб гэжэ саг дары мэдэнэгүй, үгышье hаа миин зэрэб үгэнүүдээр тухайлна.

Хэдэ хэдэн аймагуудта КПСС-эй айкомой секретарь бүхэн, бюрогой гэшүүн бүхэн тоосоото-hунгуулиин суглаануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсанагүй.

Эдэ, мүн иимэрхүү дутагдалнууд эрид шууд усадхагдаха ёhотой. Коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тоосоото үе соохи хүдэлмэриингөө дүнгүүдые тодоор харуулан, бүхы дутагдалнуудаа, тэдэнэйнгээ шалтагааниие элирүүлжэ, суглаан, конференци бүхэнэй ёhотой hайнаар үнгэргэгдэхын, предприяти, колхоз, эмхи зургаанай хүдэлмэриие саашадань hайжаруулха тодорхой хэмжээ-ябуулганuудай хараалагдахын тулада КПСС-эй айкомууд, горкомууд эртээнhээ бүхы шухала хэмжээ абаха ёhотой. Үнгэрэгшэ жэлэй конференцинүүд, тоосоото-hунгуулиин суглаанууд дээрэ тодорхой бэшэ—«шангадхаха», «шэнэдхэн табиха», «hайжаруулха» гэхэ мэтын шиидхэбэринүүд абтадаг байгаа. Энэ заншал болошоhон үгэнүүдhээ арсажа, ажахын ямар гол зорилгонуудай түлөө партийна организациин тэмсэхэ байhан тухай тодо hонор шиидхэбэри абтадаг болохо ёhотой.

Суглаан, конференцинүүд дээрэ шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ хүсэд арга нүхэсэл бии болгохо шухала. Дуратай хүнүүдтэ үгэ хэлүүлхэ, шухала асуудал шангаар табижа байhан хүнүүдые дэмжэхэ хэрэгтэй. Суглаанай, конференциин hүүлээр коммунистнууд болон делегадуудай хэлэhэн шүүмжэлхы hанамжа, дурадхалнуудаар тодорхой хэмжээ абаха шухала.

Суглаануудай, конференцинүүдэй хүдэлмэридэ партбюрогой шэнэ гэшүүдые, эхин парторганизацинуудай секретарьнуудые, айком болон горкомуудай гэшүүдые hунгаха гээшэ ехэхэн hуури эзэлнэ. «Партийна организацинуудта тоосоо болон hунгалтануудые үнгэргэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй заабаринуудые, парти доторой демократиие наринаар сахин hунгалта үнгэргэгдэхэ ёhотой. Эхин парторганизацинуудай секретарьнууд, бюрогой гэшүүдтэ, тэрэшэлэн КПСС-эй айкомуудай, горкомуудай зэргэдэ идейнэ талаараа hайн хүмүүжэнхэй, зоригтой, ажал хүдэлмэрээ мэдэхэ, нүхэдтөө хүндэтэй, партиин шухала шухала шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ шадаха, үүсхэл эдэбхеэр түгэлдэр коммунистнууд hунгагдаха ёhотой. Сэхэ ажал хүдэлмэридэ ябажа байhан коммунистнуудые, мэргэжэлтэдые, тэрэшэлэн эхэнэрнүүдые партийна органуудта hунгаха шухала. Зарим газарта хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, мүн эхэнэрнүүдые партийна органуудта дэбжүүлэн hунгаха хэрэгтэ анхарал хандуулагданагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ КПСС-эй Кабанскын, Тарбагатайн, Прибайкальска айкомуудай зэргэдэ 32-hоо 35 процентнь лэ хүдэлмэришэд, колхознигууд hунгагдажа, тэдэнэй дунда жиирэй хүдэлмэришэд бүришье үсөөн байгаа.

hунгалтын hүүлээр түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, партиин айкомууд, горкомууд, парторганизациин секретарьнуудта, түбхын түрүүндэ, энэ хүдэлмэридэ түрүүшынхеэ hунгагдаhан хүнүүдтэ туhаламжа үзүүлхэ тоосоото-hунгуулиин суглаан дээрэ абтаhан шиидхэбэринүүдые, шүүмжэлхы hанамжа, дурадхалнуудые бэелүүлгэдэнь бодотоор туhалха уялгатай.

Мүнөө республикымнай ажалшад КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, олониитын ажалай болон политическэ энэ дэбжэлтые ударидан толгойлжо, ажалшадай абаhан уялгануудаа заатагүй бэелүүлхыень туйлаха хэрэг болоно.

Шүүмжэлэлтэй суглаан

Яруунын мяха-hүнэй совхозой 2-дохи фермын партийна организациин тоосоото-hунгуулиин суглаан hаяхан болоо. Тоосоото үе соо партийна организациин хэhэн ажал тухай элидхэл партийна организациин секретарь нүхэр Балданов хэбэ. Суглаанда хабаадагшад үгэ хэлэжэ, ажал хүдэлмэриин дутуу дундануудые элирүүлэн, шангаар шүүмжэлhэн байна.

Тоосоото үе соо партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Балданов хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри hулаар ябуулаа. Харуулан ойлгуулха агитаци муугаар эмхидхэжэ, агитаторнуудтай семинар үсөө үнгэргэhэн юм. Лекци, элидхэл уншалгада анхаралаа багаар хандуулхаhаа гадна, комсомолой болон профсоюзай организацинуудай хүдэлмэридэ горьтой туhа үзүүлээгүй байшоо.

Ц. Жамсаранов.

Коммунистнуудай hуралсалда ехэ анхарал табигдана

Коммунистнуудай политическэ hуралсалда парти ехэ анхаралаа табидаг. Политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ, марксистско-ленинскэ теори шудалха гээшэ коммунист бүхэнэй нангин уялга мүн.

Партийна организацидамнай 45 коммунист бии юм. Политическэ эрдэмэйнгээ, эрдэм hургуулиингаа, партида орохон сагай талаар эдэнэрнай элдэб янзын зон байха юм. Зариманиинь 4 классай, нүгөөдүүлынь 7 классай эрдэмтэй байха. Мүн 10—15 жэлэй партиин гэшүүн ябаhан, нүгөөдүүлынь 1—2 жэлэй саада тээ партида орохон хүнүүд байна ха юм. Иимэ байхадань коммунист бүхэнэй онсо илгаае хараадаа абаhан байгаабди. Үнгэрэгшэ жэлдэшье энээниие хараадаа абаа hэмди. КПСС-эй түүхэ шудалха кружок, мүнөө үеын байдал тушаа политическэ асуудалнуудые үзэхэ кружок эмхидхэгдээ hэн.

Кружокто hуража олоhон эрдэмээ коммунистнууд ойлгууламжын хүдэлмэридэ хэрэглэдэг байна. Олон коммунистнууд, жэшээнь, Е. Е. Зайцев, Н. Л. Смолин, И. П. Морозов гэгшэд бригада, фермэнүүдтэ агитатораар хүдэлөө.

Политическэ hуралсал хүнүүдэй эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhатай байгаа. Энээнэй ашаар коммунистнуудай ажалай эдэбхи дээшэлээ.

Манай партийна организаци нёдондонойхиhоо нэгэ бага ондоогоор партийна hуралсал эмхидхэхэ гэжэ шиидээ юм. Сентябриин эхеэр болоhон партийна суглаанда hуралсал эмхидхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ тохёолдоhон дутагдалые элирүүлээд, мүнөө жэлэй hуралсалые тодорхойлhон байгаа. Зарим коммунистнууд марксизм-ленинизмын үндэhэн hургаал шудалха, нүгөөдүүлынь хүдөө ажахын экономико шудалха гэжэ шиидэhэн байна. Мүнөө жэлдэ 3 кружок хүдэлжэ эхилбэ. 40 гаран коммунистнууд партийна hуралсалда хабаадуулагданхай. Гадна комсомолшууд, залуушуул hуралсаха байна. Пропагандистнар партиин айкомдо баталагданхай.

Октябриин 15-да манай партийна организацида hуралсалай жэл эхилжэ, түрүүшын хэшээл үнгэргэгдөө.

В. Ламухин, Ториин аймагай «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь.

Солото эрдэмтын үнэтэ дурасхаал

Зүүн Сибириин үйлэдбэрилгын хүсые шэнжэлгээр Эрхүүдэ болоhон регионально суглаан академик В. А. Обручевой дурасхаалые мүнхэжүүлхэ гэhэн шиидхэбэри абаhан байна. Юуб гэхэдэ академик Владимир Афанасьевич Обручевтол адляар Уралай шэлэhээ Номгон далайн эрье хүрэтэр геологическа шэнжэлгэ хэhэн эрдэмтэн гэжэ үшөө үгы ха юм.

1895 онhоо Забайкальедахи түмэр замай баригдажа эхилхэhээ Кяхтын музей энэ эрдэмтэтэй холбоо барисаатай болоhон юм. Энэ үедэ Владимир Афанасьевич Байгал далайн урда бэеэр шэнжэлгэ хэжэ, Монгол, Хитад руу аяншалhан байна. Научна ехэ удха шанартай, геологоор тон баян экспонадуудаа Кяхтын музейдэ бэлэглэhэн байгаа. Мүнөө тэдэ коллекцинүүдынь хэдэн витринэ, шкаф дүүрэтэр табяатай. Геолого-минералогическа наукын доктор Т. Е. Рябухин тус музей хараhанайнгаа hүүлдэ иигэжэ бэшэhэн байна: «...Академик Обручевой нэрэмжэтэ музей hонирхон харабаб. Пржевальский, Потанинтай хамта Центральна Азяар аяншалга хэhэн суута эрдэмтын коллекцинүүдэй заримыень эндэ харабаб...»

1892 ондо В. А. Обручев Монгол, Хитад руу Потанинай аяншалгада хабаадалсахадаа, аяншалгын зарим маршрудые өөрөө даажа, шэнжэлгын хүдэлмэри хэhэн байна. Обручевой энэ аяншалгадань оршуулагшаар Цоктоев гэжэ хүн ябалсаhан юм. «Кяхтаhаа Кульджи хүрэтэр» гэжэ ном соогоо эрдэмтэ иигэжэ бэшэнэ: «...Оршуулагшаар хүлhэлэгдэhэн бурят хасаг Цоктоев Монголдо ябахадаа минии гол туhалагша болоhон, заримдаа найдаха гансахан нүхэрни болоод байгша hэн...».

Кяхтын музей Обручевой туhаламжаар геологиингоо таhагые ехээр үргэдхөө юм. Энэ эрдэмтын бэшэhэн «Селенгинская Даурия» гэжэ ном тус музей хэблэн гаргаhай. Владимир Афанасьевич hүүлдэ болотор өөрынгөө шэнэ зохёолнуудаа музейн библиотекэдэ эльгээдэг байгаа. Кяхтын аймагта малтагдажа эхилхээ байhан силлиманидые энэ эрдэмтэ үшөө 1894 ондо элирүүлээ hэн.

Р. Тугутов.

Хонидой hубайралгатай иигэжэ тэмсэнэбди

(Хонишон Б. Базаровай хөөрөөнhөө)

Манай отарын хонишод жэлhээ жэлдэ хурьгадые олоор абажа түлжүүлдэг боложо байна. Нёдондо жэлдэ отарымнай 500 хонидой 100 толгой бүриhөө 100 хурьган абтаа hэн. Мүнөө жэлдэ Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхозойхидой үүсхэлээр 100 эхэ хонин бүриhөө 150 хурьга абаха гэжэ шиидэhэн байгаабди. Энэ зорилгоёо дүүргэхын тулада ехэ оролдолго гарганабди. Жэлэй эхинhээ хойшо отарымнай 500 хонинhоо хамта 580 хурьган абтажа түлжүүлэгдэнхэй.

Бато Базаров.

Олон хурьга абахын зорилгоор отарадамнай ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байдаг. Энээнhээ урда, хоёр жэлэй саада тээ үсөөн хурьгадые абадаг байгаабди. Хонид олоороо hубайдаг бэлэй. Шалтагааниинь юу байгааб гэхэдэ, хониднай хусада миил табигдадаг байгаа. Хусанууд тэнхээ тамираар hула байдаг hэн. Тиимэhээ олон хонин ороондо оронгүйгөөр үлэшэдэг байгаа бшуу.

Харин hүүлэй хоёр жэлэй туршада искусственна аргаар хонидоо үрэжүүлжэ, үбэлэй, хабарай эртын сагта хурьгалуулжа байнабди. Энэ аргын ашаар хонид hубайрхаяа болёо. Юуб гэхэдэ, hайн хусануудай үрөөр хониднай үрэжүүлэгдэнэ, мүн хонид ямар нэгэн шалтагаанаар үрэжүүлэгдэнгүйгөөр үлэшэхэ ушар байдаггүй. Үрэжүүлгын пунктда хонид орожо гарахадаа булта тэмдэглэгдэдэг юм.

Тиихэдэ ганса искусственна арга хэрэглэhэнэй ашаар хурьгад олоор абтана бэшэ, мүн хонидые hайнаар харууhалха, эдеэлүүлхэ гээшэ хонишодой шухала зорилго болоно. Тарган hайн хонид хэзээдэшье hубайрдаггүй, хурьгадынь томо байдаг.

Хонидые зун, намарай сагта бэлшээри hайнтай газарта адуулжа оронобди. Отарымнай хонид зунай сагта Түгэны хойто бэедэ зуhадаг. Мүн жэлдэ июниин 1-hээ зуhалан даа гараа hэмди. Хониднай ходол хүдөөгэй бэлшээрид адуулагдадаг гээшэ. Зун даа үглөөнэй 4 часта хони доо бэлшээридэ туужа гар гаад, наранай hа са халатар адуу лаад, голлуулнабди. Тиигээд үдэшын h рюунэй орохо hөөргэнь бэлшээри дэ гарганабди.

Намартаа хони най тарянай узуу дээрэ адуулагдана. Мүнөө намар Ал шын зүүн бэедэ х рёо түхеэржэ аб hан байгаабди. Эн дэмнай поли дүт түрүүшын сайнай оротор хонид байлгажа адуул байнабди.

Зун, намарай сагта таргалhан хонид үбэлдөө туража зүдэрдэггүй, үбhэ тэжээл багтайгаар ондо ороно. Нёдондо отарымнай 500 хонидто оро доол хорёод тэргэ зелёнк 150 гаран центнер үбhэн гар гашалагдаа hэн. Үбhэнэймнай ехэнхинь хурьгадта үгтэhэ байгаа. Үбэлдөө хониднай үд рэй 2—3 дахин худагай уhа уhалагдана.

Отарадамнай 250 хони ноябрь, декабрь hарада хурьгалхаар үрэжүүлэгдээ. Үүлтэртэ хусын үрэ Улан-Удын гур нэй племстанциhаа асараг даг. Техник- үрэжүүлэгшээр Д Дондопова ажалладаг ю Мүнөө отарамнай үбэлжэлгэ дэ бэлэн болонхой. Хото хо рёоемнай колхозой дархашуу заhажа үгөө.

Ноябрь, декабрь соо 25 хурьга абабал, мүнөө жэлэ абаhан уялгаяа лаб дүүргэхэ ди. Мүнөө отарымнай хони шод партиин XXI съездын хү дэлэлдэ дэлгэрhэн социали тическэ мүрысөөндэ оролсож эршэ хүсэтэйгөөр ажаллаж байна.

Мухаршэбэр, «Ошон колхо

РАБКООПОЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЮУНДЭ ХАНГАЛТАГҮЙ

(Бичурын аймагай хониной совхозой хүдэлмэришэнэй кооперативай ажал тухай манай газетын рейдовэ бригадын мэдээсэл)

Парти, правительствымнай анхарал оролдолгын ашаар хүдөө тосхондо ажаhуудаг зоной байдал бүри hайн боложо, тэдэнэй эрилтэ улам үргэдэжэ байнхай. Энэ эрилтыень хангаха талаар Бичурын аймпотребсоюзай Заганай рабкооп зарим тэды хүдэлмэри ябуулаа. hүүлэй жэлнүүдтэ Бичурын хониной совхозой хүдэлмэришэдэй дунда худалдаа наймаан нилээд үргэдөө. Гэбэшье эд бараа наймаалга үшөөл хангалтагүй, олон дутагдалай бии байhаниие манай газетын рейдовэ бригада элирүүлбэ.

Энэ рабкоопой правлениин мэдэлдэ хамта 14 магазин, киоск (тэрэ тоодо чайна) ородог. Теэд магазинуудаарнь ябахада зоной хэрэглэмээр шухала эд бараан хомор байна. Шанага тосхондо рабкоопой № 2 магазин бии юм. Эндэ нүхэр Эрдынеева наймаалагшаар ажаллана. Магазин соо эд бараан ехэ аад, хүнэй хэрэглэхээр юумэн үсөөн.

— Наймаалагшаар 6 hара ажаллажа байнаб. Энэ үе соо хүбэнтэй одеяла, покрывала магазиндамнай байгаагүй. Буфет, хомоод, шифоньер хомор үзэгдэнэ. Ямаршье орон наймаанда асарагданагүй. Тэдэниие эндэхи зон ехээр хэрэглэдэг,—гэжэ нүхэр Эрдынеева хэлэнэ.

Магазин соо үгы юумэнүүдые тоолохо болоо hаа бүришье олон байха. Зарим хэрэгтэй эд бараан энэ рабкоопой склад соо бии аад, магазинда асарагдадаггүй. Оронууд хаанашье наймаанда гарангүй, складта хэбтэдэг. Түхэреэн углуутай ногоон сай баhал хомор гэлсэнэ. Шанагынхид тиимэ сайн түлөө Читын областиин Зардама нютаг ошохо баатай болоно. Ехэ хэмжээнэй валенка, сабхи, ажалда үмдэхөөр костюм, химда сэнтэй бүд эндэ үгы. Тус рабкоопой правлениинхидэй hаналаа табяад, аймпотребсоюзай урда шанга эрилтэ хээд байгаа hаань, эдэ зүйлнүүдшье магазинуудаар наймаалагдаха hэн.

Иимэрхүү эд бараан совхозрабкоопой бусад магазинуудта шье үгы бшуу. Алгаланта тосхондо электрын галай үгышье hаа, hара болоо керосин асаржа наймаалагдаагүй. Мүн hургуулиин үхибүүдэй үмдэхэ тусхай хубсаhан магазинда ерэнэгүй шахуу.

Рабкоопой олонхи магазинай наймаалагшад ажалай гурим наринаар сахинагүй. Магазинуудые сагhаань эртэ хааха, орой нээхэ ушар али олон үзэгдэнэ. Иимэ ушар Шэбэртэ тосхондо байдаг эдеэ хоолой, мүн бусад № № 3,6 магазинуудта үзэгдэдэг. Магазинуудтань амаралтын үдэрhөө гадна, наймаалагшадай тоосоо табидаг үдэр гэжэ тогтоогдонхой. Тиимэ үдэрнүүдтэ (hарадаа 4 дахин) ажаллаха сагтаа магазинуудаа хаагаад, тоосоо табихаяа конторо руу ябашадаг байна.

Магазинуудта ариг сэбэр хүсэд сахигданагүй. Шэбэртэ тосхоной магазинда (наймаалагшань Н. Сахарова) эдеэ хоолой зүйлнүүд тооhо шоройдо дарагдажа хэбтэнэ. Сахар, конфетэ гэхэ мэтын шэгнүүрэй зүйлнүүдые оройхо саарhан байхагүй. Мүн № 6 магазинай гэрынь заhабари ехэтэй. Эндэ байhан эд бараа түрэл түрэлөөрөө илгагдажа, аятай зохидоор табсан дээгүүрээ табигдаагүй байдаг.

Совхозой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, аймагай санитарна эпидемическэ станциинхид магазинуудаар, чайна, пекарнида ябажа, ариг сэбэрэй хэр зэргээр сахигдажа байhые, байра байдалыень шалгадаггүй байна. Энээниие тэмдэглэжэ байдаг тусхай журнал Заганай сельмагhаа ондоо магазинуудта байдаггүй. Гэхэтэй хамта эндэхи чайнын хүдэлмэри тушаа олон хүн гомдол, мэдүүлгэ оруулаа, тэрэнэй мүрөөр рабкоопой правлениин зүгhөө ямаршье хэмжээн абтаагүй байшоо. Октябриин 1-hээ хойшо hарын турша дотор номой наймаан үргэнөөр эмхидхэгдэхэ ёhотой байгаа бшуу. Энээндэ ямаршье бэлэдхэл хэгдээгүй. Совхозой дэргэдэхи рабкоопой алишье магазинда уран зохёолой, багашуулай уншаха номууд үгы. Бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэhэн ном гэхэдэ, М. Лермонтовэй «Манай үеын герой» № 6 магазинда олдоо. Бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэhэн ондоо ном байбагүй. Шанага тосхоной № 2 магазинда 1000 гаран түхэригэй элдэб ном бии. Теэд тэдэнь хүнэй харахаар тусхай газарта табигданагүй. Рабкоопой складта 7—8 мянган түхэригэй ном хэбтэнэ. Тэрэнэй олонхинь үнинэй болонхой. Аймпотребсоюзhаа тусхай комиссиерэжэ, хуушарhан номуудыень гаха, зарим хэрэгтэйень отде нүүдээр тарааха хэмжээ абана

— Шанар муутай хилээмэн м зинуудаар наймаалагдана, — мэдээсэл манай рейдовэ бригад оронhон байгаа. Ажалшадай ни хэлсэдэгынь зүйтэй. Юуб гэ Шэбэртэ тосхондохи пекарни наар дулаалагдаагүй, штука хэгдээгүй, потологынь забhар тэй, углуу булангаарнь hалхин рьежэ байна. Тиигээд пеэшэн hоо абтаhан халуун хилээмэн тэн гэр соо даамай хүрэжэ, ш раа гээнэ. Мүн пекарнида уhа леэн дуталдадаг, тэрээнhээ бо ажалшад заримдаа хилээмээр сэд хангагданагүй.

Хониной совхоз рабкооп хо хоорондо баталагдаhан хэ ямараар бэелүүлэгдэнэб? Би хониной совхоз хэлсээнэй ёhоор нэгэ пекарни барижа а лалгада оруулаа. Гэхэтэй х столово, магазин шэнээр бари ёhотой аад, юуншье хэгдэнэгүй.

Эндэхи рабкооп кадрнуудаар туу. Мүнөө ажаллажа байhан наймаалагшадай миил хоёрынь хай hургуули дүүргэhэн хү Наймаалагшаар ямаршье бэлэ гүй хүн ороно. Энээнhээ бо олоор hэлгэгдэнэ. Совхоз ма нуудые кадрнуудаар хангаха гатай аад, зохихо хэмжээ аба

Буркоопсоюзай базаhаа Би аймпотребсоюзда пайщигуудай да тараагдаха шухала хэрэгтэ бараан асарагдадаг гээшэ. Т пайщигуудай тоогоор аймагай понуудта, совхозрабкоопто ху рилагдадаг юм. Теэд Заганай дэлмэришэнэй кооперативта э раанай хүртэсэ тон бага б Юуб гэхэдэ, совхозой хэдэн ажалшад пайщигуудай тоодо гүй. Тэдэниие кооперативай г болгожо оруулбал, худалдаа маанай далайса нилээд үр байгаа. Энээниие совхозра профсоюзна организацитай х ажалшадай үйлэдбэриин су дээрэ табижа шиидхэхэ ёhотой.

Эдэ дутагдалнууд усадхаг худалдаа наймаан нилээд hа ха бэлэй.

Манай газетын ре бригадада хабаадаг **Ю. Дагбаев,** За сомоной Соведэй де **Д. Будаев,** Бичурын сов профкомой түрүү **Т. Гармаев,** манай к

Нүхэд һаалишад! Гүрэндөө түсэбһөө гадуур 12 мянган тонно һү худалдахын түлөө тэмсэе

...Т. Доржиева   О. А. Беляева   В. Ф. Десятова   А. С. Харламова.

1958 оной октябриин I болотор республикын аймагуудта һаагдаһан һүн

Аймаг	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн килограммаар	Нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо (ехэ, багаар)
Прибайкальска	1435	81 литрээр бага
…банскын	1428	211 литрээр ехэ
…ударын	1307	87 литрээр ехэ
…яхтын	1279	53 литрээр бага
…волгын	1264	116 литрээр ехэ
…айкало-Кударын	1249	98 литрээр ехэ
…элэнгын	1224	75 литрээр бага
…арбагатайн	1191	111 литрээр бага
…ичурын	1153	68 литрээр бага
…ойто-Байгалай	1082	53 литрээр ехэ
…унтын	1072	122 литрээр ехэ
…дын	1052	154 литрээр бага
…аиграйн	1031	69 литрээр бага
…ухаршэбэрэй	1023	69 литрээр бага
…үнхэнэй	1023	104 литрээр ехэ
…руунын	986	159 литрээр бага
…аргажанай	905	5 литрээр бага
…урумканай	903	53 литрээр бага
…эжэнгын	902	28 литрээр ехэ
…ориин	893	196 литрээр бага
…ориин	879	82 литрээр ехэ
…акаменай	804	31 литрээр ехэ
…кын	193	24 литрээр ехэ

Совхозуудта һаагдаһан һүн

Совхоз	Директорэйнь нэрэ, обог	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)
…урын	Юмсунов Б. Б.	1965
…тын	Ильков Д. В.	1889
…рдэм»	Попков М. Г.	1838
…рьёогой	Мельников Д. В.	1731
…рунын	Зайцев А. Н.	1346
…энгын	Ибрагимов В. Э.	1092
…ирин	Далбаев И. Д.	1040

Январь—сентябрь һарануудта үнеэн бүриһөө 1550 килограммһаа дээшэ һү һааһан колхозууд

…хоз	Аймаг	Түрүүлэгшын нэрэ, обог	һаагдаһан һүн
…ай нэр.	Тарбагатайн	Болонев И. М.	1849
…тилетка»	Иволгын	Горбунов К. А.	1709
…Ильича»	Сэлэнгын	Аверин В. Е.	1664
…й нэр.	Прибайкальска	Маньков Ю. А.	1646
…й нэр.	Кударын	Иванов И. Ф.	1594
…»	Кабанскын	Кожемякин В. Н.	1553

Үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һааһан совхозуудай түрүү һаалишад

…, обог	Аймаг	Совхоз	һаагдаһан һүн
…ева Д.	Бичурын	Бичурын	2858
…оева Б.	Бичурын	Бичурын	2698
…ева Д.	Бичурын	Бичурын	2690
…суева Ц.	Сэлэнгын	Сэлэнгын	2609
…нова А.	Сэлэнгын	Сэлэнгын	2490
…уева В.	Сэлэнгын	Сэлэнгын	2376
…ева Д.	Сэлэнгын	Сэлэнгын	2344
…кова Е.	Бичурын	Бичурын	2344
…нова Я.	Сэлэнгын	Сэлэнгын	2256
…ук М. М.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	2237
…ева Д.	Бичурын	Бичурын	2205
…нова А. Е.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	2187
…ва Д.	Бичурын	Бичурын	2151
…ева С.	Бичурын	Бичурын	2139
… А. К.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	2112
…а О.	Бичурын	Бичурын	2092

Батомункуева У.	Бичурын	Бичурын	2062
Сабчук О. Т.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	2008
Нагирна О. Ф.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	2006
Цыренова У.	Бичурын	Бичурын	2003

Үнеэн бүриһөө 2 мянган литрһээ дээшэ һү һааһан үүлтэртэ фермын түрүү һаалишад

Нэрэ, обог	Колхоз	Аймаг	һаагдаһан һүн
Аюшеева М.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	3755
Буянтуева Б.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2750
Будажапова Д. Д.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2712
Савинова М.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2664
Бадмаева Л.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2586
Аюшеева В.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2505
Цырендоржиева Д.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2387
Дараева Т.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2385
Цоктоева Ц.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2315
Дамбаева С.	Карл Марксын нэр.	Сэлэнгын	2199
Дашиева С.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	2191
Яндакова П. Х.	Сталинай нэр.	Сэлэнгын	2115
Павлова К.	Тельманэй нэр.	Сэлэнгын	2099
Тубчинова Р.	Сталинай нэр.	Сэлэнгын	2044
Бадмаева Д.	Сталинай нэр.	Сэлэнгын	2027
Дылыкова О.	Сталинай нэр.	Сэлэнгын	2013
Саднопова Л.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	2006

Үнеэн бүриһөө 1800 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермын түрүү һаалишад

Нэрэ, обог	Колхоз	Аймаг	һаагдаһан һүн
Эрдынеева Д. Б.	Ждановай нэр.	Кударын	2519
Харламова А. С.	Свердловэй нэр.	Ториин	2479
Осокина М. Т.	Свердловэй нэр.	Ториин	2300
Казазаева Т.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	2257
Вязьмина В. И.	Лазогой нэр.	Прибайкальска	2223
Пурбуева Н.	«Коммунизм»	Иволгын	2134
Борисова А. В.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	2105
Чебунина Ф. Г.	«Путь Ильича»	Сэлэнгын	2079
Бобыкина М. И.	Ранжуровай нэр.	Кударын	2065
Зайцева С.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	2040
Баинова Б. Н.	Ранжуровай нэр.	Кударын	2011
Дармаева С.	Карл Марксын нэр.	Баргажанай	1997
Десятова В. Ф.	Свердловэй нэр.	Ториин	1991
Юдаева М. А.	Лазогой нэр.	Прибайкальска	1982
Власова М. Л.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1982
Русина З. М.	XX партсъездын нэр.	Кабанскын	1972
Пунцыкова Е. П.	Ждановай нэр.	Бичурын	1969
Гармаева Р.	«Коммунизм»	Иволгын	1950
Акулова М. Т.	«3 пятилетка»	Иволгын	1925
Трифонова Ф. Ф.	«Путь Ильича»	Сэлэнгын	1917
Кузнецова М. А.	Кировэй нэр.	Кабанскын	1914
Хабибулина М.	Ленинэй нэр.	Кударын	1897
Мухина А. М.	Кировэй нэр.	Кабанскын	1896
Серебренникова В. Д.	«40 лет Октября»	Кударын	1893
Корытова А. Г.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1891
Астраханцева В. Е.	Лазогой нэр.	Прибайкальска	1888
Власова М. Т.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1885
Будаева Б.	«Коммунизм»	Иволгын	1878
Коркина Т. Д.	«Заветы Ильича»	Прибайкальска	1873
Корытова Л. И.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1868
Попова Т. Н.	Кировэй нэр.	Кабанскын	1867
Борисова А. Г.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1842
Перевозникова К. К.	Ленинэй нэр.	Кабанскын	1838
Викторова А. И.	Лазогой нэр.	Прибайкальска	1837
Яковлева Ф. А.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1837
Викторова В. И.	Лазогой нэр.	Прибайкальска	1834
Казазаева А. П.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1829
Санданова Б. С.	Ждановай нэр.	Бичурын	1827
Ануфриева А. Я.	«40 лет Октября»	Кударын	1821
Власова Е. П.	Калининай нэр.	Тарбагатайн	1812
Иккина А. П.	Лазогой нэр.	Прибайкальска	1810
Чебунина Е. Г.	«Путь Ильича»	Сэлэнгын	1806

Малаа тарганаар ондо оруулхабди

…ай 2-дохи комплексно брига… …00 үнеэн, 800 залуу мал, 340 …тоологдоно. Эдэ малнай 13 …боложо байрладаг юм.

…хозоймнай, тэрэ тоодо манай …ексно бригадын адуу малай …шэмэнь жэл бүри дээшэлнэ. …эгшэ юһэн һарын туршада …цымнай һаалишад үнеэн бү… 1024 литр һү һаажа, колхоз …о түрүү һуури эзэлээ. 1958 он…най бригадынхид үнеэн бүри…00 литр һү һааха социалисти…уялга абаһан юм. Тиин жэлэй …ээр үнеэн бүриһөө үшөө 176 …һү һааха байнабди. Энээнэй …гдэхэ байһаниинь лабтай. …е олонхи һаалиин гүүртэнүүд …ээ уялгаяа амжалтатайгаар …эжэ байна. Жэшээнь, Аврора …эгай даажа байһан гүүртын… …неэн бүриһөө 1500 литр һү …н орондо 1522 литр һү һаажа, …нгээ түсэб гурбан һара урид …э.

…эй жэлнүүдтэ үбэлынь үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлдэг, харууһалдаг болоһонһоомнай хойшо һү һаалга эрид дээшэлээ. Мүнөө үбэлжэлгын үедэ зунайхиһаа дутуугүй һүн һаагдадаг боложо байна. Энэ хадаа үнеэдээ үбэлэй хүйтэндэ дулаан байрада байлгажа, һайн тэжээл эдюулһэнэй ашаар туйлагдаа. Тиин малай үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, тэрэнээ һайнаар, эмхитэйгээр үнгэргэхын тула оролдолго ехээр гаргажа байнабди.

Мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгые урда урдынхиһаа бүри һайн бэлэдхэлтэйгээр угтанабди. Урда жэлнүүдтэ тэжээлэй дутамаг дээрэһээ малай үбэлжэлгэ ехэ бэрхэшээлтэйгээр үнгэргэгдэдэг һэн. Үбэлжэлгын үедэ тэжээлэй дутахада, ороохо таряанай зүйл ехээр худалдажа абаха хэрэгтэй болодог, хулһа, хагда сабшажа, ехэнхи сагаа барадаг байгаабди. Тиихэдэ мүнөө жэл үбһэн, зелёнко, силос, мүн ороохо таряанай зүйл ехээр бэлэдхэгдээ. Тоолоод үзэхэдэ, малнай тэжээлээр дутахагүй байна. Ганса үбһэн нёдондо жэлэйхиһээ 11000, зелёнко 8000 центнер үлүүгээр бэлэдхэгдээ. Тиихэдэ нёдондо колхознай миил 500 центнер ороохо таряанай зүйлтэй байбал, мүнөө жэл 5000 гаран центнер суглуулаа. Өөрын ороохо таряанай зүйл малдаа эдюулхэдэмнай абаһан продукциин үнэ сэн ехээр химдарха, олзо доход арьбадхагдаха ёһотой.

Баргажан нютагай байгаалиин шэрүүн хүйтэн эрхэ байдалда малаа дулаан байрада үбэлжүүлхэ гээшэ тон шухала юм. Тиимэһээ колхознай һүүлшын жэлнүүдтэ малай олон байра шэнээр баряа, хуушан байрануудые һэльбэн заһабарилаа. Жэшээнь, манай бригадын мал һайн, дулаан байраар хүсэд хангагданхай. Мүнөө малайнгаа байрануудые, хото хорёогоо сэбэрлэжэ, дулаалжа байнабди. Тиихэдэ малшадай байха 15 гэр заһагдаа. Хоёр квартиратай 1 гэр шэнээр баригдажа дүүрэхэ болоо. Мүн Үржэлэй культбаза, 1 улаан булан заһагдажа түхеэрэгдээ.

Малай тэжээл, байра бэлэдхэхэһээ гадна, малшадые шэлэн олохо, тэдэниие хубаарилан табиха гээшэ ехэ удха шанартай ха юм. Мүнөө колхозой правлени, партийна эхин организациин туһаламжаар бүхы гүүртэ, отаранууд малшадаар хангагдаа.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездые ажалай һайн бэлэгтэйгээр угтахын тулада манай бригадынхид һү, мяха абаха социалистическэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ, малайнгаа үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Е. Гармаев,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комплексно бригадын бригадир.

Атомна, водородно зэбсэгэй туршалгые зогсооохо!

Москвагай олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан

Атомна, водородно зэбсэгэй туршалгые зогсоохын түлөө тэмсэлэй һарые нээлгэдэ зорюулагдан, столицын олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан Москвада октябриин 15-да болобо.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй президиумэй гэшүүн, СССР-эй Науканuудай академиин гэшүүн-корреспондент Е. К. Федоров суглаа нээбэ. Атомна, водородно зэбсэгэй туршалгые хорихын түлөө энэ жэлэй августда Токиодо болоһон уласхоорондын дүрбэдэхи конференци атомна дайнай аюултай тэмсэхэ һарые үнгэргэе гэһэн уряалтайгаар бүхы оронуудай арюун хүсэлтэй хүнүүдтэ хандаһан байгаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Эб найрамдалай тала баридаг советскэ хүнүүд токийска конференциин уряае нэгэн һаналаар дэмжэнэ.

«Серп и молот» заводой булад хайлуулагша А. С. Субботин, академик Н. В. Цицин, ВЦСПС-эй түрүүлэгшын орлогшо Д. Н. Соловьев, уран зохёолшо С. В. Михалков, медицинскэ нэгэдэхи институдай студентка Галина Дроздова гэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Ази, Африкын оронуудай һаналаа нэгэдэлгын иракска комитедэй секретарь Касим Халан Ахмед Эль Шейх, Суданай уран зохёолшо Хасан Эль Тахир Зарук гэгшэдэй үгэ хэлэжэ, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байһан Африкын, Арабуудай Зүүн зүгэй арадуудай зүгһөө москвагайхидта, СССР-эй бүхы ажалшадта халуун баяр хүргэхэдэнь суглаанда хабаадагшад тон ехэ баяртайгаар угтаба.

Суглаан дээрэ нэгэн һаналаар резолюци баталагдаа. США-гэй, Англиин зонхилхы бүлэгүүдэй зүгһөө ябуулжа байгаа ядерна зэбсэг ехээр бүтээлгын политикые Москвагай олониитын түлөөлэгшэд тэрэ резолюци доторoo эрид буруушааба. Бүхы оронуудтахи арюун хүсэлтэй бүхы хүнүүдтэл адли советскэ хүнүүд ядерна зэбсэгэй туршалга дары, хаа хаанагүй зогсоогдохо ёһотой, энэ зэбсэг хэрэглэхэ ябадал хоригдожо, тэрээнэй нөөсэ усадхагдаха ёһотой гэжэ тоолоно гээд тэрэ резолюци соо хэлэгдэнэ.

Атомна зэбсэг туршалгые гүйсэд зогсоохын түлөө, бүхы арадуудай бэе бэеэ ойлголсожо, өөһэд хоорондоо хани барисаа тогтоохын түлөө, социально-политическэ элдэб журамтай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэлэн оршожо байхын түлөө тэмсэлые эрид шангадхая гэһэн уряалтайгаар эб найрамдал хүсэгшэ советскэ хүнүүд эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые, бүхы оронуудай үнэн сэхэ хүнүүдые уряалба. (ТАСС).

һургуулиинхидай ажалай выставкэ

һуралсалай-туршалгын талмай дээрэ, үйлэдбэриингөө бригадануудта һургуулиинхидай хэһэн хүдэлмэриин выставкэ республикын Гэгээрэлэй министерствын, ВЛКСМ-эй обкомой шиидхэбэреэр Улан-Удэ городто, эдир натуралистнуудай станциин дэргэдэ нээгдэбэ. Энэ выставкэдэ хүдөөгэй 12, городой 3 һургуули хабаадажа, һурагшадайнгаа тарижа ургуулһан таряае, огородой элдэб ургамалнуудые харуулаа.

Ажабайдалтай, үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор һуралсал эмхидхэхэ гэжэ партиин XX съезд зааһан байна. Түрэл партиингаа энэ заабарие бэелүүлэн, республикымнай олохон һургуули горьтой хүдэлмэри хэжэ, түрүүшын амжалта туйлаһаниинь һургуулиинхидай выставкэһээ элирнэ. Эдэнэр һуралсал-туршалгынгаа талмай дээрэ элдэб ургамалнуудые тарижа, ажалай дүй дүршэлтэй болоно. Тиигэжэ олондо туһатай ажал бага наһатайһаа хэжэ эхилнэ бшуу.

һүүлэй жэлнүүдтэ парти, правительствомнай хүдөө ажахыгаа бүри ехээр хүгжөөхэ айхабтар ехэ хэмжээ-ябуулга хараалаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байнхай. Манай һургуулиинхид энэ хэрэгтэ мүн лэ хубитаяа оруулалсана. Мүнөө Улан-Удэдэ нээгдэһэн выставкэ энээниие элеэр гэршэлнэ.

Аяар холын Баргажанай аймагай Үреөгэй дунда һургуулиин һурагшадай хүдэлмэри тухай үнинһөө хойшо суурхадаг. Биологиин багша Малик гэгшын хүтэлбэреэр һурагшадынь туршалгын талмай дээрээ ажаллажа, хүдөө ажахын элдэб ургамалнуудые тарижа ургуулдаг болонхой. Энэ һургуулиин 5—7-дохи классай һурагшад үнгэрэгшэ зун огородой эдеэ ехээр ургуулаа. Выставкэдэ табигдаһан экспонадуудай дундаһаа элдэб сортын хартаабха хүнэй анхарал татана. Жэшээнь, «Роза белая» гэжэ хартаабха һайнаар ургуулагдаһан байна. Тэрэнэй нэгэ монсогорынь 530-һаа 860 грамм хүрэтэр шэгнүүртэй. Иимэ хартаабха нэгэ гектар газар дээрэ 500 центнер хүрэтэр ургаха байна. Энээниие 5-дахи классай һурагшад ургуулаа. Харин 7-дохи классай һурагшадай ургуулһан «Розовая роза» сортын хартаабха мүн лэ һайн ургаса үгөө. Эдэнэр дунда жэшээгээр гектар бүриин 420 центнер хартаабха абаһан байна. Аяар 650 грамм шэгнүүртэй хартаабханууд дайралдана.

2-дохи классай һурагшадай харууһалжа ургуулһан нэгэ тыквын шэгнүүр 23,5 килограмм болоно. 3-дахи классайхид 9 килограмм шэгнүүртэй капуста хуряажа абаа.

5-дахи классай һурагшад нэгэ гектарта оруулжа бодоходо 968 центнер тэжээлэй свёкло ургуулһан байна. Мүн энэ һургуулиин һурагшад «Уринский» гэжэ шэнэ сортын помидор бии болгоо. Нэгэ монсогор помидоройнь шэгнүүр 330 грамм татана. Гектар газарһаа 372 центнер иимэ помидор ургуулһан жэшээтэй болоно. Хара таряа, ячмень, шэниисэ, овёс, викэ, люпин гэхэ мэтэ ургаа.

Биологи заадаг ехэ дүй дүршэлтэй багша Молоковой хүтэлбэреэр Заиграйн аймагай Үнэгэтэйн дунда һургуулиин эдир натуралистнууд хартаабха, капуста, кабачки гэхэ мэтэ огородой эдеэнэй баян ургаса абаба. 6-дахи классайнь һурагша Петр Мурзин түргөөр ургадаг капуста 0,01 гектар талмай дээрэ тарижа, 8 центнер; 9-дэхи классайнь һурагша Нина Уварова 10 дүрбэлжэн метр талмайда «Снежинка» сортын хартаабха тарижа, 71 килограмм ургаса абаа.

Республикын эдир натуралистнуудай станциинхидай тариһан гоё һайхан сэсэгүүд хүнэй анхарал татана. Үнгэрэгшэ зундаа тэдэнэр 9 мянган сэсэгэй рассада ургуулһан байна. Ямар нэгэн сэсэг хайшан гэжэ харууһалхада һайнаар ургахаб гэһэн заабари үгтэнэ. Энэ станциин дэргэдэ ажалладаг һурагшад Колмакова, Дубровина, Мешанова, Козлова болон бусад оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар олон сэсэг һалбаруулаа.

һүүлэй хэдэн жэлэй туршада хүдөөгэй һургуулинууд үйлэдбэриин бригада эмхидхэжэ, колхоз, совхозуудай сабшалан, таряалан дээрэ ажалладаг болоо. Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин үйлэдбэриин бригадын хүдэлмэри выставкэ дээрэ элеэр харуулагданхай. Тус һургуулиин һурагшад үбһэ, таряа хуряалгын үеэр колхоздо ехэхэн туһа хүргэһэн байна. Мал ажал дээрэшье хүдэлдэг юм.

һургуулиинхидай олондо туһатай ажал хэжэ, бага наһанһаа хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй боложо байһаниие Улан-Удэдэ нээгдэһэн выставкэ элеэр харуулна.

Гэхэ зуура республикымнай олохон һургуулиин тэрэ выставкэдэ хабаадалсангүй үлэһэниинь гэмшэлтэй. Зарим аймагуудай ехэ ажал хэһэн һургуулинуудай дүй дүршэл огто харуулагданагүй. Выставкэдэ табигдаһан экспонадуудые тайлбарилһан бэшэгүүд үшөөл һайнаар үгтэхэ ёһотой байгаа.

Тиигэбэшье энэ выставкэ хараад, һургуулиинхид, багшанарай олон юумэ ойлгожо абахань лабтай.

Д. Дугаров.

Зураг дээрэ: Баргажанай аймагай Үреөгэй дунда һургуулиин 3-дахи классайхидай ургуулһан капуста. Энэ капуста 8,5 килограмм шэгнүүртэй юм.

А. Мантаевай фото.

Республика доторнай

Уран бэлигээ харуулба

Манай орондо инвалидуудта ехэ анхарал хандуулагдадаг гээшэ. Материальна тэдхэмжэ хүргэгдэхэhөө гадна, тэдэнэй дунда ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Һохоршуулай Бүхэроссийска бүлгэмэй БурАССР-эй отделени hохоршуулай уран hайханай республиканска харалга Улан-Үдэдэ hаяхан үнгэргэбэ. Энэ харалгада hохоршуулай бүлгэмэй аймагуудай эхин организацинуудай коллективүүд олоороо хабаадалсажа, шадабари мэргэжэлээ харуулаа.

Яруунын аймагhаа ерэhэн Д. Цыдыпов гэгшэ Намдаковой «Дунгай» гэжэ нэгэ акттай пьесэhээ Дунгайн ролиие шадамар бэрхээр гүйсэдхэhэн байна. Сэлэнгын аймагhаа ерэhэн Заяц, Кушнир гэгшэд «Ородой саhан», «Азербайджан» гэжэ дуунуудые hайханаар дуулажа, харагшадые ехээр hонирхуулаа. Яруунын, Түнхэнэй аймагуудай отделенинхидэй эмхидхэhэн бурят арадай хүгжэмэй инструментын оркестр республикынгаа композиторнуудай зохёоhон хэдэн дуу баhал hайнаар гүйсэдхэhэн байна.

Һохоршуулай уран hайханай республиканска харалгын комиссиин шиидхэбэреэр нүхэр Тапхановай хүтэлбэрилдэг Улан-Үдын үйлэдбэриин hуралсалай мастерскойн коллектив нэгэдэхи hуури эзэлээ. Хоёрдохи hууриие Яруунын, Бичурын организацинхид гараhан, гурбадахиие мухаршэбэрэйхид эзэлhэн байна.

Энэ харалгада хабаадалсаhан 25 хүн үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Зураг дээрэ: Түнхэнэй аймагайхид дуу дуулажа байна.

В. Бадеевэй фототекст.

Шатараар РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө тулалдаан

Шатараар РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө Свердловск городто боложо байгаа хахад финальна наадалгын хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи турнууд үнгэрөө. Манай республикын команда хоёрдохи турта Пермскэ областиин бэрхэ командатай уулзаад, нэгэ партияа тэнсүүлжэ, бэшыень шүүгээ. Тиигэжэ Бурядаймнай команда нүгөөдүүлээ 7,2:4,2 тоотойгоор илаhан байна. Хоёрдохи турай удаа манай команда арбан зургаан очкоhоо арбан гурбатай болоод, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Октябриин 13-да дүрбэдэхи турай наадалга болоо. Турнирай түрүү зэргэдэ Свердловско областиин команда гаранхай. Хабаровскын шатаршадтай тэрэ наадахадаа 5,5:0,5 тоотойгоор шүүбэ. Бурядай шатаршад Приморско хизаарайхидые—5,5:2,5, челябинскынхид новосибирскынхидые—4,5:2,5, омскынхид пермынхидые 2,5:0 тоотойгоор шүүбэд.

Свердловско областиин команда 22 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана. Тиихэдэ манай команда—20, Челябинскын команда 18 очкотой.

А. Сумкин.

Олзо ехэтэй ажахы

—Үнэгэнэй фермэтэй болоод, ажалыень зүбөөр эмхидхээд байбал, колхоздоо олзо доход ехээр оруулжа болохо юм,— гэжэ Бадма Маланович Будаев хөөрэнэ.

Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз халтар хара үнэгэнэй фермэтэй болоhоор оройдоо хоёрхон жэл боложо байна. Энэ үе соо колхоз тус ажахыhаа олон мянган түхэригэй олзо абаа. Энэ жэлдэ бүри ехэ олзо абахаар хүлеэжэ байна. 1957 ондо колхоз 24 халтар хара үнэгэ худалдажа абаhан байгаа. Эмэ үнэгэдынь тэрэ жэлдээ гүлгэлжэ, колхоздо 97 мянган түхэригэй олзо ороо hэн. Энэ жэлдэ бүри олон үнэгэд гүлгэлөө. Үhэ нооhоор hайн, томо болоhонуудыень алажа, арhыень гүрэндэ тушаахада, 120—150 мянган түхэригэй болохоор хараалагдана.

Бадма Маланович Будаев колхозойнгоо ангай фермые даагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, эмэ үнэгэдые гүлгэлүүлхэ, гүлгэдыень гарзагүйгөөр томо болгохын түлөө ехээр оролдоно. Ангай ажахын түрүү хүдэлмэришэдэй, ангуушадай hаяхан болоhон республиканска зүблөөндэ нүхэр Будаев хабаадалсажа, hайнаар хүдэлмэрилhэнэйнгөө түлөө мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Зураг дээрэ: Б. М. Будаев халтар хара үнэгэ бариад байна.

А. Егоровой фототекст.

Кяхтын аймагта

90 МЯНГЫЕ АРЬБАЛХАНЬ

Сүхын арhанай заводой хүдэлмэришэд дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые 110 процент дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Мүнөө эндэ халаанайнгаа нормо үлүүлэн дүүргэгшэд улам олошоржо байна. Арhанай заводойхид жэлэй эсэс болотор ажалайнгаа бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлжэ, 90 мянган түхэриг арьбалха зорилготой.

ВЛКСМ-эй 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ аймагай залуушуулай 50 коллектив хабаадалсана. Тэдэнэй олонхидынь үйлэдбэри дээрээ ехэ амжалта туйлажа байна. Промышленна предприятинуудай комсомолшууд 300 мянганай орондо 507 мянган түхэриг комсомолой нөөсэдэ оруулаа.

Аймагай совхоз, колхозуудай комсомол-залуушуулай хүсөөр 836 гахай, 6 мянгаhаа олон хурьган түлжүүлэгдээ. Комсомолой айкомой үүсхэлээр Кяхта городто кинофестиваль эмхидхэгдээ. Фестивалиин hүүлээр комсомольско организацинуудта харагдаhан кино зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Кяхтын радиоузелда неделидээ нэгэ дахин залуушуулай ажабайдал тухай радиодамжуулга үнгэргэгдэнэ. Түрүү комсомолшууд өөhэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэнэ. ВЛКСМ-эй түүхээр радиолекци уншагдана.

20 МЯНГАН ХҮН ХАРАБА

Хизаар ороноо шэнжэлгын Кяхтын музей городой сад соо нээhэн филиалайнгаа хүдэлмэриин дүн гаргаба. Үнгэрhэн зун 20 мянгаhаа дээшэ хүн тус филиалай экспонадуудые хараhан байба.

Музей харагшад түрэл оронойнгоо баялигуудаар, республикынгаа уран зураашадай зураhан зурагуудаар ехэ hонирхоhон байна. Тиихэдэ Хитадай урашуулай бүтээhэн орёо нарин зүйлнүүдээр, архиологическа малталгаар олдоhон эртэ урда сагай зүйлнүүдээр хүнүүд илангаяа hонирхоо.

ОРКЕСТР ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Кяхтын индустриальна техникум духовой оркестрын хүгжэмэй гүйсэд инструмент худалдан абаа. Мүнөө эндэ үлеэдэг хүгжэмэй кружок хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

Техникумэй студентнүүд кружогойнгоо занятида эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр ойртожо байhан Октябриин hайндэрэй парадта өөhэдынгөө оркестртэй гарахаар бэлэдхэл хэжэ байна.

А. Сурмач.

ГАЗЕТЭДЭ ХЭБЛЭГДЭХЭЭР hАЙН ОЧЕРК БЭШЭХЫН ТҮЛӨӨ КОНКУРС

СССР-эй журналистнуудай Союзай Бурядай отделени, «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Молодежь Бурятии» гэжэ газетэнүүдэй редакцинууд газетэдэ hайн очерк хэблэжэ байхын тулада конкурс соносхобо.

Конкурс иимэ зорилготой юм: уран зохёолшод, журналистнууд, хүдэлмэришэд болон колхознигуудые, мүн интеллигентнэрые олоор, эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, газетэнүүдтэ очеркнуудые толилжо эхилхэ. Ажахын болон культурна байгуулалтада туйлагдаhан манай амжалтанууд тухай, коммунизм шэн габьяатайгаар байгуулжа байhан хүнүүд тухай тэдэ очеркнууд соо дэлгэрэнгыгээр, тодо хурсаар, ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэхэ шухала.

Очеркнууд бурядшье, ородшье хэлэн дээрэ абтаха байна. Бурят хэлэн дээрэ бэшэгдэhэн очеркые «Бурят үнэн» гү, али «Бурядай залуушуул» газетэнүүдэй редакцида эльгээхэдэ болоно.Ород хэлэн дээрэ бэшэгдэhэн очеркые «Правда Бурятии» гү, али «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй редакцида эльгээхэдэ болоно.

Дүрбэн шан байгуулагдаба. Хэблэгдэhэн очеркдо гонорар үгтэхэhөө гадна, удхынгаашье, уран найруулгынгаашье талаар эрхим hайн гэжэ мэдэрэгдэhэн очеркые шагнахын тулада дүрбэн шан тогтоогдобо: нэгэдэхи хоёр шангынь тус бүридөө 750 түхэригэй, хоёрдохи хоёр шангынь тус бүридөө 500 түхэригэй.

СССР-эй журналистнуудай Союзай Бурядай отделени, «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Молодежь Бурятии» гэжэ газетэнүүдэй редакцинууд hайн очеркнуудые олоор бэшэжэ, энэ конкурсдо үргэнөөр хабаадахыень уран зохёолшод, журналистнууд, хүдэлмэришэ болон хүдөө бэшэгшэдые халуунаар уряална.

Конкурсын дүн 1959 оной февраль hарада гаргагдаха юм.

Ажаhуудаг газараа, хэдэг ажалаа, фамили, нэрэ, обогоо хүсэд hайнаар, зүбөөр бэшэхыень очеркын авторнуудые редакци гуйха байна. Республикын газетэнүүдэй редакцинуудай дэргэдэ консультаци эмхидхэгдээ.

СССР-эй журналистнуудай Союзай Бурядай отделениин оргбюро, «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Молодёжь Бурятии» гэжэ газетэнүүдэй редакцинууд.

ХИЛЫН СААНАhАА

ПОРП-гэй ЦК-гэй 12-дохи пленум нээгдэбэ

ВАРШАВА, октябриин 16. (ТАСС). Польшын хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй 12-дохи пленум октябриин 15-да эндэ нээгдээ.

Пленумэй зүбшэхэ зүйлдэ иимэ асуудалнууд ороно:

1. Съездын урда тээхи кампаниин үедэ партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд.
2. Проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ:

а) 1959—1965 онуудта Польшын Арадай Республикые хүгжөөхэ тушаа директивэнүүд.

б) Хүдөө нютагуудта партиин бэелүүлхэ политика тушаа директивэнүүд.

в) ПОРП-гэй Уставые хубилгаха тухай.

Зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи асуудалаар ПОРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр В. Гомулка мүнөөдэр элидхэл хээ.

1959—1965 онуудта Польшын Арадай Республикые хүгжөөхэ тушаа директивэнүүдэй, хүдөө нютагуудта партиин бэелүүлхэ политика тушаа директивэнүүдэй проектнүүдые, ПОРП-гэй Уставые хубилгаха проектые эсэслэн зохёохо комиссиие пленум hунгаа.

ГДР Венгри хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаан тушаа

БЕРЛИН, октябриин 16. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ дамжуулна. Германиин Демократическа Республикын болон Венгриин Арадай Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо экономическа хэлсээн Берлиндэ болобо. Энэнь хани ёhоной, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэржэ, 1965 он хүрэтэрхи үе соо эд бараа андалдан абалсалгые горьтойгоор үргэдхэхэ тухай хэлсээн баталагдаба. Хүдөө ажахын түүхэй эд, промышленна эд бараа, тэрэшэлэн эдеэ хоолой продуктнуудые ВНР ГДР-тэ бүри ехээр худалдаха болоо. Тусхайлбал, Венгри булад, боксит, алюмини, автобус, овощь, үрэ жэмэс гэхэ мэтые ГДР-тэ худалдаха юм. ГДР машина болон тухеэрэлгэнүүдые, химическэ промышленностиин зүйлнүүдые, хүнгэн автомобильнууд болон хүдөө ажахын машинануудые Венгридэ худалдаха.

Хоёр ороной үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлдэ оруулха, хамжаата ажал бэелүүлхэ хэрэгые саашадань үргэдхэхэ зорилгоор хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гэhэн шиидхэбэри баталан абтаа.

КНР-эй правительствын гушан хоёрдохи уридшалан hануулга

ПЕКИН, октябриин 15. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Америкын сэрэгэй хоёр корабль Фуцзянь провинцидахи Пинтань нютаг шадарай манай орондо хамаатай уhанда октябриин 15-да ороhон байна. Энээнэй урда тээ октябриин 14-дэ Америкын нэгэ самолёт Гуандун провинциин Вайлиндиндао арал дээгүүр ниидээ.

Манай ороной гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэдэ иигэжэ мэдүүлхээр даалгагдаба: hүүлэй үдэрнүүдтэ Америкын сэрэгэй корабльнууд Мацзудао, Пинтань, Вайлиндиндао аралнууд шадарай уhанда таhалгаряагүй ородог байгаа. Тиихэдэ Америкын самолёдууд эдэ нютагууд дээгүүр ниидээ. Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, США сэрэгэй хорото аашануудые саашадань үргэлжэлүүлжэ, шахардуу шанга байдал тохёолдуулна. Тиимэhээ Хитадай правительство гушан хоёрдохёо шангаар уридшалан hануулна.

Эб найрамдалай Бүхы дэлхэйн Соведэй бюрогой документнүүд

ПРАГА, октябриин 16. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхы дэлхэйн Соведэй бюро гурбан документ толилоо гэжэ Чехословакиин телеграфна агентство дамжуулна. Алас Дурна зүгтэ дэлхэйн дайнай hүжэрхэ аюул тохёолдоод байна. Энэ аюулые зайсуулха шухала гэhэн эрилтэ Эб найрамдалай Бүхы дэлхэйн Совет хэhэн байна. Аюултай политика бэелүүлhэнhээ уламжалан хэдэн зуу миллион хүн зоной ами наhанда гай түбэг тохёолдохо ёhогүй. Хитадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахаяа болихыень, КНР тушаа сэрэгэй хорото ааша гаргалгаяа зогсоохыень, Тайваньhаа зэбсэгтэ хүсэнүүдээ гаргажа абаашахыень США-гэй правительствые баадхаха хэрэгтэй.

Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай дахяад хэлсээ хэхэ шухала гэжэ удаадахи документ соогоо Эб найрамдалай Бүхы дэлхэйн Совет эрилтэ хэhэн байна. Туршалга зогсооhые хинаха арга бии гэжэ правительственна экспертнүүд Женевэдэ суглархадаа тодоруулhан байна бшуу. Ядерна зэбсэг хорихо түрүүшын алхам болгон иимэ зэбсэг туршалгые дары түргэнөөр, эсэслэн болюулха шухала гэжэ хүн түрэлтэн эрилтэ хэнэ.

Эб найрамдалай Бүхы дэлхэйн Совет хадаа өөрынгөө агсан түрүүлэгшэ Фредерик Жолио-Кюриин дурасхаалые хүндэлэн ёhолоод, атомна дайнай аюулhаа хүн түрэлтэниие зайсуулхын тулада тэрэнэй сусаршагүй ехэ оролдолго гаргадаг байhые тэмдэглээ.

Ливанай премьер-министрын уряа

БЕЙРУТ, октябриин 16. (ТАСС). Ливанай шэнэ правительствын байгуулагдаhантай дашарамдуулан, Ливанай премьер-министр Рашид Караме үсэгэлдэр үдэшэ радиогоор үгэ хэлэжэ, арад зоноо уряалаа.

Ливанай бүхы хүн зон орон доторхи байдалаа гуримшуулжа, арад зонойнгоо бата нэгэдэл hэргээхые хүсэнэ гэжэ Караме заагаа. Шэнэ правительство ороноо абарха правительство болоно. Бата нэгэдэлээ болон ажал хүдэлмэреэ hэргээхэ шэнэ үе эхилээ гэжэ премьер-министр тэмдэглээ.

Оронойнгоо хүн зониие улам нягтаар эмхидхэн жагсаажа, бэрхэшээлнүүдые дабан гарахыень бүхы ливанайхидые Рашид Караме уряалhан байна.

Испанида боложо байгаа фашистска хюдалга

БУЭНОС-АЙРЕС, (ТАСС). «Лаора» газетэ Мадридhаа абтаhан мэдээсэл толилоо. Франкистска Испанида хүн зониие олоорнь хюдалга боложо байна гэжэ тэрэ мэдээсэл соо заагдана. Хэдэн зуу мянган испанецууд хашуулжа, хаалгажа байнхай. Франкын засаг барижа байhан үе соо Мадридай сэрэгэй тусхай трибуналнуудай нэгэн 150 мянган политическэ хэрэгүүдые хаража үзөөд, 60 мянган хүниие алаха шиидхэбэри абажа, тэдэнэй 50 мянганиинь буудуулаа. Барселоной, Бильбаогой болон бусад городуудай түрмэнүүдтэ хэдэ мянган ажалшад хаагдаад, зобожо байна. Москвада болоhон залуушуул болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн VI фестивальда хабаадагшад тэдэнэй дунда бии.

Ливандахи байдал гуримшуулагдана

БЕЙРУТ, октябриин 16. (ТАСС). Бейрудэй байдал гуримтай боло... байна. Предприятинууд хүдэл... эхилээ, магазинууд нээгдээ. ...рикада, хаалтанууд задалагда... Зүгөөр Бейрудтэ hүниин сагта ...руул табигдадаг зандаа. Тэрэшэ... провинцинуудтахи байдал гури...шуулагдажа байнхай.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорон... демократическа федераци... уряа

БЕРЛИН, октябриин 16. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын де...кратическа федерациин секретар... мэдүүлгэ толилоо, мүн атомна, ...дородно зэбсэг хорихо талаар ...хы Японой Советдэ телеграмма ...гээгээ. Атомна, водородно зэб... хорихын түлөө уласхоорондын ...бэдэхи конференциин үүсхэ... хамтаараа ябуулга хэхэ hара... гэргэхые хүсэдөөр дэмжэжэ б... наа МДФЖ-гэй секретариат ...дуулhэн байна.

Хэрбээ бүхы дэлхэйн эхэнэр... эмхитэйгээр нэгэдээд байгаа ... hаа атомна дай зайсуулхын т... тэмсэлдэ шиидхэхы удхашана... хүсэн болохо байна. Тиимэhээ ...нэрнүүд буу зэбсэг хүсэдөөр ...ряаха, бата бэхи эб найрамдал ...гаха хэрэгтэ энэ hарын эрхим ... нэмэри болохын тулада бүхы ...лэл оролдолгоёо гаргаха гэжэ ...дүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Гол мүрэнэй судна бари... асуудалаар уласхоорон... конференци нээгдэбэ

ПРАГА, октябриин 16. (ТАСС). Гол мүрэнэй судна бариха асуу...лаар уласхоорондын конфере... үсэгэлдэр Братиславада нээгдэ... жэ Чехословакиин телегра... агентство мэдээсэнэ. Энэ конфе... ци дүрбэн үдэр соо үргэлжэлхэ... Чехословакиин мэргэжэлтэ... гадна, СССР-эй, Венгриин, Гер...ниин Демократическа Республи... Австриин мэргэжэлтэд конфе...циин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

КНР-тэ хархис организа... элирүүлэгдэбэ

ПЕКИН, октябриин 16. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ ...жуулна. Шанхайн ниитын аюул... сахиха органууд зоной эдэбх... туhаламжатайгаар хархис орг...зациие элирүүлбэ. Энэ орган... цииие американец Н. Х. Кнорр, ...личанинууд Джонс Стэнлекс ...нест, Кинг Харолд Джордж гэ... хүтэлбэрилдэг байгаа.

Организациин гэшүүд «шаж... мүргэлэй ажал» эрхилнэбди ... шалтаг бариад, америкынхидэй ...лэн гаргаhан хархис удхатай, ...тад арадые хардаhан гүрдэhэн ...тература тараадаг, КНР-тэхи ...циалистическэ байгуулалтада ...гүү, революцида харша бү... ябуулга хэдэг байгаа.

Шанхайн аюулгүйе сахиха ор...нууд тэрэ организациин хүтэлб...лэгшэдые, мүн хитадуудай ду...hаа тэдэнэй элсүүлhэн урбагша... барижа тушаагаа.

США-да ядерна буу зэбсэ... тэhэлэн туршагдаhаар

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Не...штадай туршалгын талмай ... октябриин 13-да ядерна буу зэб... дахин тэhэлэн туршагдаба ... Холбоото Штадуудай атомна ...мисси мэдүүлээ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

1959 ондо гараха
„Бурят үнэн"
газетые республикымнай ажалша... хаа хаанагүй захижа эхилбэ

1959 ондо бүри олоор захижа абыт

Улан-Удэhээ ондоо тээгүүр байдаг хүнүүдтэ газетэмнай ави... почтоор, автомобиляар, поездоор абаашагдаха юм.

Эртээнhээ гү, али жэлээр захигшадта газетэ саг соо... таhалгаряагүй хүргэгдэжэ байхань элитэ.

Газетын сэн:

Нэгэ жэлэй —60 түхэриг, 6 hарын — 30 түхэриг, 3 hарын—1... түхэриг, 1 hарын—5 түхэриг.

Газетые «Союзпечатиин» бүхы отделенинүүдтэ, хэлхеэ хол...бооной конторо болон агентствонуудта, предприяти, колхоз, сов...хозуудта, hургуули болон эмхи зургаануудта захижа боло... Хэблэл тараадаг ниитын түлөөлэгшэдтэшье газетэ захижа бо...лохо.

Шамдажа захиит!

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00867. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4687.